

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - DeVlinderdreef te Moerbeke

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	21551
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - DeVlinderdreef
Directeur		Stijn DESCHEPPER
Adres		Drongendreef 1 - 9180 MOERBEKE-WAAS
Telefoon		09-346.88.34
Fax		09-346.59.48
e-mail		vlinderdreef@moerbeke.be
website/URL		www.vlinderdreef.be
	Bestuur van de instelling	975813 - Gemeentebestuur van Moerbeke-Waas te MOERBEKE-WAAS
Adres		Lindenplaats 7 - 9180 MOERBEKE-WAAS
	Scholengemeenschap	121426 - REINAERT te LOCHRISTI
Adres		Schoolstraat 18 - 9080 LOCHRISTI
	CLB	114421 - CLB vh GO Dendermonde te DENDERMONDE
Adres		Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Jan Devos
	Teamleden	Lucrece Matthijs
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Personeelsbeheer	12
4.2 Professionalisering	12
4.3 Materieel beheer	13
4.4 Begeleiding	13
4.5 Evaluatie	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Gemeentelijke basisschool De Vlinderdreef rekruteert voornamelijk uit de schoolomgeving. Het is een buurt met groeipotentieel waardoor het aantal kinderen wellicht verder zal toenemen. Binnen afzienbare tijd zal dan ook gestart worden met een renovatie- en nieuwbouwproject. De school wil de zorgwerking in de kern plaatsen van het schoolgebeuren en de klasmuren doorbreken om meer in te zetten op het schoolniveau.

Tijdens de doorlichting gaat de inspectie na of de school voldoet aan de erkenningsvoorwaarden en aan de kwaliteitsverwachtingen die de overheid vooropstelt. In haar oordeel houdt ze rekening met de omgevingskenmerken van de school en de personeels- en de leerlingenkenmerken. Zowel in de kleuter- als lagere afdeling onderzocht de inspectie de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie voor het erkenningsonderzoek.

De school heeft werk gemaakt van haar outputdossier en beschikt over heel wat relevante gegevens. Om een zicht te krijgen op het niveau en de evoluties van de kinderen maakt het team gebruik van observaties, eigen of methodegebonden toetsen en gestandaardiseerde testen. De scores op genormeerde toetsen zijn doorgaans goed in vergelijking tot de referentiegroep. Het aantal zittenblijvers is beperkt, zowat alle kinderen halen hun getuigschrift basisonderwijs en kinderen worden zelden naar een B-stroom toegeleid. Dit schooljaar organiseerde de school een 360° bevraging waarbij heel wat belanghebbenden (kinderen, ouders, schoolteam) werden bevraagd en die rijke informatie oplevert.

De **kleuterafdeling** voorziet in een kwaliteitsvolle speel- en werkomgeving met continue aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. De kinderen krijgen (tal)rijke ervaringskansen aangeboden door de doordachte klasinrichting en de geactualiseerde speelwerkplekken, de uitdagende en motiverende activiteiten tijdens het dagverloop. De diverse leergebieden komen geïntegreerd aan bod en er is ruimte voor een werkelijkheidsgerichte aanpak. Zo ontlokken de kleuterleidsters op natuurlijke wijze taal aan kinderen door hun vraagstelling, opdrachten en materiaalaanbod. Het digitale registratiesysteem zorgt voor garanties betreffende het aanbod en de verticale samenhang. Woordenschatontwikkeling krijgt ruim aandacht en op niveau van de oudste kleuters zetten de leerkrachten sterk in op ontluikende geletterdheid. Kleuters die problemen hebben, krijgen vlug ondersteuning en remediëring. Het is belangrijk dat de kleuterschool erover blijft waken dat het ervaringsgerichte onderwijs met respect voor de ontwikkeling en eigenheid van de kleuters blijft overheersen en de balans niet overslaat naar vroegtijdige verschooling en een te grote gefixeerdheid op het remediëren van tekorten.

De toegenomen aandacht voor leerplandoelen heeft ook in de **lagere afdeling** gezorgd voor een betere vertrouwdheid met de leerplannen. Hierdoor kan de school aantonen dat de leerlingen krijgen waarop ze recht hebben en dat eventuele overlap of hiaten zoveel mogelijk vermeden worden. De lagere afdeling nam gerichte acties om de prestaties voor lezen verder te laten toenemen. De leerkrachten werken ook hard aan andere meer schools-technische aspecten van Nederlands zoals taalsystematiek en spelling. Hierdoor ontstaat het gevaar dat het functionele en mondelinge taalgebruik op de achtergrond komt. Alhoewel de school bij wereldoriëntatie inspanningen levert om een aantal didactische principes zoals actief en realiteitsgericht werken centraal te stellen, heeft een meer leergebiedoverschrijdende en leerlinggestuurde aanpak nog groeikansen. De lagere afdeling dient waakzaam te zijn dat er voldoende tijd naar het leergebied wereldoriëntatie gaat. De school wil zich nog verder bezinnen over de evaluatie en rapportering.

De school investeerde volop in haar **zorgwerking** en plaatste dit luik in het centrum van haar pedagogisch-didactische werking. Ze ontwikkelde een zorgcontinuüm waarin de

verschillende zorgniveaus een uitwerking kregen. De leerkrachten voelen zich betrokken en nemen hun eerstelijnszorg ernstig. De structurering van de zorgwerking vertaalt zich ook in afspraken rond het verzamelen van gegevens, het organiseren van overleg en gepaste ondersteuning en remediëring. Het ontwikkelen van een concreet en doelgericht plan van aanpak voor kinderen met ernstige problemen waarbij concrete acties toegewezen worden aan kindbetrokkenen, kan nog verder vorm krijgen. Het kwaliteitsvol zorgbeleid maakt de kindinterventies zichtbaar en toont welke acties en maatregelen op schoolniveau zijn genomen. Het gericht versterken van leerkrachtvaardigheden waar nodig en wenselijk kan nog meer op de voorgrond treden.

De school zorgt voor voldoende **professionaliserings**kansen en –stimulansen. De beginnende leerkrachten krijgen een wezenlijke ondersteuning en van alle leerkrachten verwacht de school dat ze hospiteren bij collega's. Er is oog voor het koppelen van nascholingen aan lopende schoolprioriteiten en aan de rollen die leerkrachten opnemen binnen de school. Zelfevaluatie door de leerkrachten als bron voor persoonlijke ontwikkeling komt zelden voor.

De nieuwe directeur heeft op zeer korte tijd de school op sporen gezet en zijn inbreng wordt door het lerarenkorps sterk gewaardeerd. Hij beschikt over de nodige inhoudelijke en strategische inzichten. Hij zorgde voor een gefaseerde inhaalbeweging waarbij hij de teamleden verantwoordelijkheid geeft en erkent in hun individuele sterktes. Positieve waardering verdienen onder meer het uitvoeren van klasbezoeken, de recente kwaliteitsvolle bevraging van de gehele schoolgemeenschap en het functionele outputbeleid. Dit sterke **beleid** kan in de toekomst nog aan kracht winnen door het voltallige team te betrekken bij de prioriteitsbepaling, door knowhow van de kleuterafdeling verder te laten doorstromen in de lagere afdeling en naast de positieve, humane aanpak ook de nadruk te leggen op (het opvolgen van) afspraken.

Basisschool De Vlinderdreef beschikt over een team dat met inzet en kunde kwaliteitsvol onderwijs verschaft. De onderwijsleerprocessen en resultaten zijn goed en de samenhang binnen het team is groot. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de school op gedegen wijze verder zal 'samen' school maken in zorg voor de haar toevertrouwde kinderen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het **doelenboek** van de onderwijskoepel, dat de leerkrachten als basis gebruiken voor het invullen van de elektronische **doelenagenda**, zorgt voor garanties betreffende de verticale samenhang en het brede aanbod. Op geregelde tijdstippen kijken de leerkrachten na welke doelen nog niet aan bod kwamen om hierop bij te sturen. Een aantal vaste, wekerende activiteiten (onthaal, opruimen, koek- en drankmoment, ...) en hoeken zijn vertaald naar fiches met bijhorende doelen. Dit vermindert de planlast waardoor de leerkrachten het geheel haalbaar achten en bewuster omgaan met het leerplan.
- De jaarplannen bevatten **woordenschat** per thema over de verschillende klasgroepen heen maar de leerkrachten volgen deze niet slaafs. Ook andere woorden kunnen vanuit het thema of de belangstelling van kinderen centraal staan zonder dat hiervoor criteria bestaan.
- Commerciële **leerstofpakketten** zijn niet richtinggevend voor de praktijk maar worden als inspiratiebron gebruikt.
- De kleuterleidsters vinden het belangrijk om op een natuurlijke manier taal te **ontlokken**. Dit gebeurt onder meer door waarnemingen, aangepaste speelwerkplekken, beeldmateriaal en een geschikte vraagstelling tijdens kringmomenten.
- De leerkrachten gebruiken vaak **poppen** om de betrokkenheid te verhogen of als motivatiebron voor het aanvatten van taken of het produceren van talige uitingen. De wekelijkse poppenkast, poppen die de kleuters in de verschillende speelwerkplekken bevragen of die uitdagende opdrachten geven, zijn hier voorbeelden van.
- De leerkrachten proberen een brug te slaan met **thuis** door materialen te laten circuleren tussen thuis en school.
- De oudste kleuters krijgen een **bewegingsmethode** aangeboden voor het stimuleren van de **schrijfmotoriek**. Deze bewegingsmethode zal wellicht ook uitgebreid worden naar andere leeftijdsgroepen.
- Er zijn veel talige ervaringskansen die de **mondelijke taalvaardigheid** ontwikkelen doorheen het dagverloop. Handelen, denken en verwoorden worden op een natuurlijke wijze met elkaar verbonden. Motiverende spreektaken komen vaak voor, bijvoorbeeld

wanneer een kleuter ‘verandert’ in presentator of weerman of wanneer jonge kleuters iets gaan kopen in de winkel bij de oudere kleuters.

- De kleuters kunnen geregeld **verhalen** beluisteren en vertellen ze soms na met prenten. Ook leerlingen van de lagere afdeling komen voorlezen aan de kleuters.
- Er is aandacht voor **woordenschatonderwijs**, zowel door het voorzien in een groot talig aanbod als het laten terugkomen van enkele geselecteerde woorden.
- De kleuters kunnen in **boekjes** kijken, hun lievelingsboek meebrengen of met foto's zelf een boekje maken. De verschillende klassen beschikken over een klasbibliotheek waarbij boeken rond het actuele thema centraal staan. Soms kan de variëteit aan boekjes nog toenemen door aan te vullen met voel-/kijkboekjes en dergelijke.
- De leerkrachten bieden de kinderen een grote diversiteit aan **representaties** aan onder de vorm van foto's, tekeningen, pictogrammen en letters. Deze worden benut om kinderen, materialen en hoeken aan te geven en bij het vormgeven van het keuze- en takenbord, stappenplannen (handen wassen, zelfstandig schilderen), ... Hierbij is er aandacht voor de verticale samenhang. De oudste kleuters gebruiken hoofddrukletters maar worden geconfronteerd met ook andere lettertekens. In sommige groepen is er een lettermuur, een letterkast, ...
- De **ontluikende geletterdheid** krijgt veel aandacht bij de oudste kleuters. Het voorziene aanbod rond de lees- en schrijfvoorwaarden is verspreid overheen het schooljaar. Tal van activiteiten zijn voorzien: nastempelen van woorden, rijmwoorden of andere woorden zoeken in een verhaal, woordstukken klappen, voorwerpen kleuren die met een letter beginnen, ... De kleuters krijgen ook geregeld werkblaadjes aangeboden waarbij ze bijvoorbeeld geleidelijk aan evolueren van het tekenen naar het schrijven van de letter. Alhoewel het kleuterteam een ervaringsgerichte aanpak belangrijk vindt, bestaat het gevaar voor geleidelijke verschooling.
- Software rond taal, digitale prentenboeken en ook meer **speelse** taalspelletjes (kimpelen, boekjes uitbeelden, versjes, ...) komen geregeld voor.
- **Differentiatie** gebeurt vooral door spontane aanpassingen die de leerkracht op een natuurlijke wijze voorziet via haar vraagstelling maar ook gericht door afstemming van het aanbod bijvoorbeeld via complexere stappenplannen, werkblaadjes en contractwerk.
- Het klasintern of klasextern inschakelen van de **GOKleerkracht** is vooral gericht op de taalontwikkeling. Observaties en testen kunnen hier het uitgangspunt van vormen. Het kan gaan om het herhalen van een voorgelezen boek, het remediëren voor rijmen, het oefenen van de pengreep, ... Het is belangrijk om het deficitdenken niet verder te laten toenemen.
- De **evaluatie** van de kleuters gebeurt op verschillende wijzen. In de tweede en derde kleuterklas wordt respectievelijk een individuele taaltest en een schoolrijpheidstest afgenomen die gevolgd worden door een analyse. De kleuterleidsters gebruiken daarnaast ook algemene, losse observaties en meer gerichte klasscreenings bijvoorbeeld rond aangeboden begrippen. Dit is vaak nuttige info om te starten met de GOK-ondersteuning.
- De kleuterafdeling beschikt over een inventaris van **materialen** voor Nederlands die per klasgroep zijn opgesteld. De klassen beschikken over voldoende materialen om kwaliteitsvol te kunnen werken.
- De kleuterafdeling werkte **ontwikkelingsgericht** rond dit leergebied door afstemming overheen de klassen en concrete acties onder meer naar aanleiding van de GOKwerking. Er waren ook **professionaliseringskansen** rond het werken met digitale prentenboeken, verteltafel en verteltassen, ...

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterleidsters werken met vaste, kalendergebonden **thema's** waarbij er ruimte is om zelf thema's toe te voegen. Dit jaarplan kan doorbroken worden door interesses van kinderen, gebeurtenissen, ... De thema's zijn vrij divers van invulling en leergebiedoverschrijdend uitgewerkt zodat ze een **geïntegreerde benadering** realiseren. Hierdoor worden activiteiten zoals een bewegingsspel, een lied, een schrijfoefening of een wiskundig spel op een natuurlijke wijze aan elkaar gelinkt.
- Het gebruik van het doelenboek van de onderwijskoepel in combinatie met de digitale agenda zorgt voor garanties betreffende de **verticale samenhang** en het **brede aanbod**. Alle domeinen van het leergebied komen evenwichtig aan bod door een variëteit aan activiteiten. In de agenda staan doelen uit het doelenboek en leerplandoelen en geen concrete lesdoelen.
- De leerkrachten koppelen de **leef- en beleavingswereld** van de kleuters aan de centrale thema's en aarzelen niet om het weekschema aan te passen. Het team levert inspanningen om voldoende ruimte te bieden aan het ervaringsgericht onderwijs.
- Het thema **leeft** in de klas. Dit weerspiegelt zich in de kijkkast, de thematafel en/of themakast, de klasinrichting, de speel- en werkplekken en de aangeboden materialen. De hoeken zijn passend verrijkt. Zo kan de poppenhoek een dierenasiel worden.
- Een **realiteitsgerichte** benadering is duidelijk merkbaar. De leerkrachten zoeken de realiteit op via uitstappen of brengen ze tot bij de kleuters door planten, dieren, personen, ... in de klas te brengen... **Doe-activiteiten** zoals het maken van een kippenhok, het aanleggen van een groentetuin, het planten van pompoenpitten of het rapen van noten in het park komen geregeld voor.
- De leerkrachten vinden het belangrijk om kleuters zoveel mogelijk zelf te laten beleven en hierbij al hun **zintuigen** te benutten. Er is dan ook veel aandacht voor waarnemingen.
- Kleuters kunnen zelf **onderzoeken en experimenteren**, bijvoorbeeld via ontdekdozen.
- **Klasoverstijgende thema's** komen zelden voor.
- De kleuterafdeling heeft grondig nagedacht over het **kalendergebruik** en er zijn afspraken gemaakt. Het doordachte gebruik en de grote variëteit aan kalenders vallen in positieve zin op.
- Alle kleuterklassen beschikken over een klasblog om **ouders** een beeld te geven op wat leefde in de klas. Aanvullend circuleren er ook heen-en-weerschriften. De leerkrachten gaan op zoek naar de sterktes van hun ouders om deze te benutten in de klas.
- Opvallend is verder het aanbieden van werkblaadjes rond het thema, het ruime aandeel aan beeldend werken, het kleuternieuws en de aandacht voor gevoelens en planmatig werken.
- De **evaluatie** maakt vaak deel uit van de activiteit en komt meer op de voorgrond tijdens de nabespreking.
- Voor het leergebied wereldoriëntatie beschikt de kleuterschool over een inventaris van aangeboden **materialen** per klasgroep.
- Het deelteam kleuteronderwijs wil de doorgaande lijn nog verder bekijken en plant een **nascholing** rond ervaringsgericht onderwijs. De kleuterleidsters maken deel uit van een **werkgroep** 'kalenderborden'.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De lagere afdeling hanteert **onderwijsleerpakketten** die het aanbod sturen. Hierdoor zijn er afspraken betreffende de verticale opbouw.
- De elektronische leerplanbewaker genereert **doelenrapportages** waardoor hiaten opgespoord en aangepakt worden.
- De lagere afdeling **investeert** in dit leergebied op vlak van tijd en inspanningen. De leerkrachten volgen de onderwijsleerpakketten vrij nauwgezet en slagen erin om deze af te werken. Het aantal lestijden voorzien voor dit leergebied is ruim voldoende in verhouding tot de richtgetallen die de koepel aangeeft.
- **Lezen** is een topprioriteit. De resultaten op gestandaardiseerde toetsen waren iets minder waardoor tal van initiatieven ontstonden en kinderen lezen in en uit de klas, in homogene en heterogene groepen: niveaulezen, tutorlezen, duolezen, leesmapjes met woordenrijen, fluisterlezen,... Andere initiatieven zijn de voorleesavonden voor ouders en kinderen, de klasbibliotheek, het ontlenen van boeken in de plaatselijke bibliotheek, boekbesprekingen, verteltas, het installeren van een leeshoek, voorlezen uit moppen- of poëzieboek, jeugdboekenweek, ... waardoor er ook enkele gerichte acties lopen die leesplezier en boekenpromotie beogen. Bij het lezen is ook aandacht voor verschillende teksttypes.
- Een tweede prioriteit is ongetwijfeld het schoon en juist schrijven waardoor de **vormkenmerken** van taal centraal staan. Vooral het oefenen van **spelling** (woordpakketten) en het afnemen van dictees komt veelvuldig voor.
- Het **functioneel** taalgebruik kan zeker nog aan kansen winnen. Er gebeuren enkele lovenswaardige acties zoals het maken van een krant, het schrijven van een brief naar het gemeentebestuur, ... maar het aandeel is verhoudingsgewijs nog gering. Ook uit een recente bevraging lijken de leerlingen het taalonderwijs verhoudingsgewijs minder leuk te vinden.
- **Taalsystematiek** geniet eveneens een ruime belangstelling. De andere aspecten van taalbeschouwing staan minder centraal. Strategieën komen wel vaak voor.
- **Mondelinge** taalvaardigheid treedt minder op de voorgrond. De leerlingen **spreken** tijdens groeps- of duowerk, ze praten over het afgelopen weekend of over de actualiteit, ze stellen een powerpointpresentatie voor, ...
- Naar elkaar **luisteren** is een afspraak, ze raden het passende begrip voor een beluisterde beschrijving, beluisteren cd's en filmfragmenten, ...
- Ook meer **creatieve** opdrachten komen soms voor: gedichten voordragen, een fantasietekst schrijven, meedoen aan een poëziewedstrijd of een elfje maken over de sneeuwklas.
- Methodegebonden en andere vormen van tempo- en niveaudoifferentiatie komen voor. Vormen van differentiatie en remediëring, al dan niet met GOKondersteuning, zijn ook vaak gericht op meer schools-technische aspecten van taal zoals spelling, taalsystematiek en lezen.
- In het klasbeeld hangen **referentiekaders** onder de vorm van algoritmen en heuristieken duidelijk zichtbaar.
- Het schoolteam brengt het **taalvaardigheidsniveau** in kaart door methodegebonden en eigen toetsen, naast gestandaardiseerde testen van het leerlingvolgsysteem of van de koepel. De resultaten op de LVS-testen zijn behoorlijk maar soms iets zwakker voor technisch lezen. Op de eindtoetsen van de koepel vallen de goede resultaten voor taalbeschouwing op. Op het rapport komen bepaalde domeinen van taal soms minder aan bod.
- De school beschikt over **voldoende materialen** zoals wandplaten, woordenboeken, differentiatiematerialen, educatieve spelletjes, letterdozen, ...

- In het verleden werden enkele **nascholingen** gevolgd, onder meer rond schrijven, niveaulezen en leesbevordering.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De lagere afdeling beschikt over een algemeen **onderwijsleerpakket** voor dit leergebied aangevuld met meer specifieke pakketten gericht op verkeer of techniek. Het al dan niet gebruiken van deze middelen behoort tot de vrije keuze van de leerkracht en deze vormen dan ook vaak een inspiratiebron naast andere. Bovendien beschikken heel wat leerkrachten over eigen materiaal rond vaak voorkomende thema's.
- De **digitale agenda met doelenrapportage** moet ervoor zorgen dat de leerplandoelen in voldoende mate aan bod komen. De sterke beklemtoning van leerplandoelen in de agenda geeft een verantwoordingsgerichte indruk.
- De jaarplanning laat een **brede** variatie aan (vaste én occasionele) thema's zien waardoor alle domeinen aan bod komen. In sommige groepen kan het evenwicht tussen de domeinen nog groeien. Bedoeling is om voor de paasvakantie een 'doelencheck' te organiseren en eventuele hiaten weg te werken.
- Het aantal **lestijden** voor dit leergebied is doorgaans vrij beperkt met een opmerkelijke terugval na het eerste leerjaar. Soms worden lestijden wereldoriëntatie benut voor taal of hoekenwerk.
- Het **domein- en leergebiedoverschrijdend werken** komt nog relatief zelden voor. Toch zijn er ook voorbeelden van een meer integratieve benadering, bijvoorbeeld in het kader van de sneeuwklassen of het project rond taal.
- De leerkrachten leveren inspanningen om **activerende** werk- en groepeeringsvormen te voorzien maar doorgaans is de aanpak nog sterk **leerkrachtgestuurd**.
- Uitstappen maken vaak deel uit van de thematische werking wat een **werkelijkheidsgerichte** aanpak bevordert.
- De ruime aandacht voor **actualiteit** in de klaswerking is aanwezig in alle groepen.
- De verschillende klaslokalen zijn voorzien van **tijds- en ruimtekaders**. De mate waarin leerkrachten ze actief aanwenden om een koppeling te maken met de thema's is wisselend.
- De **evaluatie** gebeurt door zelf ontworpen toetsen. Deze zijn sterk gericht op kennis/inzichten en niet alle domeinen komen even sterk aan bod. Op het einde van een werktijd komen ook gesprekken voor waarbij de leerkrachten het proces bevragen (samenwerking bijvoorbeeld). De resultaten op de koepelgebonden eindtoetsen zijn doorgaans goed.
- Positief zijn ook het benutten van de techniekklas in een secundaire school, het gebruik van WO-thematafel of techniekkast in sommige groepen.
- De school plande voor dit schooljaar een **studiedag** in om overlap tussen thema's en eventuele hiaten uit de doelenrapportages aan te pakken. Op deze wijze wil zij werk maken van de verticale samenhang.
- **Beleidsmatig** zijn stappen ondernomen om dit leergebied levendig te houden binnen het team. Alhoewel dit leergebied de status heeft van 'eerste aanzet' zijn er reeds een aantal initiatieven genomen en zijn één of meerdere personen verantwoordelijk voor MOS, sneeuwklassen, leerlingenparlement, wereldoriëntatie, pestactieplan, natuur, ...

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.2 Professionalisering

4.2.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- **Nieuwe leerkrachten** krijgen een starterskit met praktische en inhoudelijke info betreffende de school. Ze krijgen ook een mentor en voelen zich goed ondersteund.
- De school beschikt over een nascholingsplan en zij probeert **teamnascholingen** te laten aansluiten bij de prioriteit(en) en de **individuele nascholingen** bij de verantwoordelijkheid die de leerkrachten opnemen op schoolniveau zonder hierin rigide te zijn.
- Tijdens **personeelsvergaderingen** informeren leerkrachten collega's over de gevolgde nascholing. Deze bijeenkomsten omvatten ook inhoudelijke thema's zoals zorg maar zijn doorgaans meer gericht op het formuleren van afspraken dan op het creëren van condities die het leerrendement doen toenemen. De vergadering wordt soms opgesplitst per niveau om zich meer te richten op de specifieke leeftijdsgroepen.
- Op informele wijze ontstaan er gesprekken tussen leerkrachten over de onderwijspraktijk. De zorgcoördinator zorgt voor vraaggestuurde ondersteuning en de directeur doet klasbezoeken gevolgd door een nabespreking.
- Door deel uit te maken van een werkgroep of als meter/peter verantwoordelijkheid te dragen voor een inhoudelijk luik, verwerven de leerkrachten extra inzichten. Collega's uit het kleuterteam ontbreken in sommige werkgroepen waar hun aanwezigheid relevant zou kunnen zijn.
- De school werkt nauw samen met de **begeleiding** om zich te ontwikkelen en om pedagogische studiedagen vorm te geven. Ook de **scholengemeenschap** voorziet in studiedagen.
- De school is gestart met het organiseren van **hospiteerbeurten** om leerkrachten ook van elkaar te laten leren.
- Het volgen van individuele nascholingen wordt aangemoedigd onder meer vanuit functioneringsgesprekken, peter-/meterschap, ...
- De **samenhang** tussen een brede zelfevaluatie, prioriteitenselectie en nascholingen kan nog verder versterkt worden.
- Om de kleuterafdeling gericht te ondersteunen, volgde de directeur een seminarie over kleuteronderwijs en is hij ook opgenomen in de aanvangsbegeleiding voorzien door de koepel.
- In de organisatieontwikkeling houdt de school rekening met de aanwezige **sterktes** binnen het team.
- Het gericht reflecteren op de eigen klaspraktijk of andere interventies door de klasleerkrachten komt weinig expliciet aan bod.

- Op functionele wijze doet de school ook een beroep op de knowhow van **ouders** en grootouders.
- De school beschikt over een aanbod aan **vakliteratuur** maar deze bronnen worden niet zo vaak geconsulteerd. Concrete 'werk'instrumenten om met kinderen of groepen aan de slag te gaan worden vaker ontleend.

4.3 Materieel beheer

4.4 Begeleiding

4.4.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De zorgwerking staat in het **centrum** van het algehele beleid en de schoolwerking.
- De gehele school gaat bewust om met verschillende **zorgniveaus** van de zorgdriehoek. Het zorgcontinuüm vormt de rode draad voor de zorgwerking. De zorgcoördinator volgde samen met CLB-medewerkers een opleidingstraject rond **handelingsgericht werken** en momenteel maakt het team werk van de implementatie via gesprekken, aangepaste documenten (voorbereidingsformulier MDO, aanmeldingsformulier voor fase 2), ... De directeur heeft dagelijks overleg met de zorgcoördinator.
- De zorgwerking verloopt **gestructureerd**. Er zijn afspraken rond de registratie van gegevens, de verschillende overlegvormen en de interventies door klasleerkracht en zorgleerkrachten.
- In de kleuterafdeling vormt het doelenboek van de koepel de basis voor het **verzamenen van individuele gegevens** terwijl de lagere afdeling zich beperkt tot de resultaten van testen voor meer schools-technische aspecten van Nederlands en wiskunde. De kleuterleidsters zijn tevreden over hun nieuw kindvolgsysteem. Bovendien vullen zij deze gegevens aan met losse of gerichte observaties op individueel niveau of onder de vorm van een klasscreening en een schoolrijpheidstest. Al deze gegevens vormen de basis voor klasinterventies en voor de GOK-ondersteuning. In de lagere afdeling zijn er aanvullend vooral de eigen en methodegebonden toetsen naast het gebruik van gestandaardiseerde testen. Ook andere gegevens uit overleg komen in het digitaal leerlingvolgsysteem.
- De leerkrachten zijn zich bewust van het belang van de **eerstelijnszorg**. Er is aandacht voor het welbevinden van de kinderen en voor verschillende **differentiatiewijzen** bijvoorbeeld onder de vorm van hoekenwerk of contractwerk. Er zijn vanuit de werkgroep differentiatie afspraken rond standaarddifferentiatie voor spelling, rekenen en wiskunde naast meer doelgerichte differentiatie.
- Zittenblijven wordt zoveel mogelijk vermeden en de school werkt gericht aan de **overgang tussen het kleuter- en lager onderwijs**. De betrokken leerkrachten hebben hierover een opleiding gevolgd en hospiteren bij elkaar. Ook met het secundair onderwijs is er inhoudelijk overleg.

- **Hoekenwerk en contractwerk**, al dan niet met moetjes en magjes, zijn niet enkel gericht op het gemotiveerde werk maar worden ook soms gebruikt als differentiatiekansen.
- De **zorgcoördinator** werkt op school-, klas- en leerlingenniveau. Beleidsmatig helpt ze de zorgdriehoek en het handelingsgericht werken implementeren. Ze is aanspreekpunt voor ouders en andere kindbetrokkenen. Ze ondersteunt vooral de eerste jaren van de lagere afdeling met een hoofdaccent op lezen. Ze werkt zowel met homogene als met heterogene groepen en haar inbreng wordt door het team sterk gewaardeerd. Het investeren in leerkrachtvaardigheden is een accent dat verhoudingsgewijs iets minder aan bod komt.
- Er zijn twee **GOK-leerkrachten** op niveau van de kleuterschool en één op niveau van de lagere afdeling. In de kleuterafdeling is de zorg geconcentreerd op de gemengde eerste/tweede kleuterklas, de tweede en de derde kleuterklas waarbij de vorm kan verschillen (klasintern of klasextern, individueel of groepsniveau). Ze zijn ook betrokken bij testafnames. In de lagere afdeling wordt ondersteuning geboden aan het niet-gesplitste vierde leerjaar zodat daar remediëring kan plaatsvinden.
- Het **leerlingenparlement** gaat maandelijks door en bestaat uit democratisch verkozen afgevaardigden van de derde graad. Concrete realisaties zijn onder meer de organisatie van de ontleenwinkel en het schilderen van de refter.
- De school levert inspanningen om de communicatie en betrokkenheid van **ouders** zo optimaal mogelijk te krijgen.
- Er zijn verschillende **werkgroepen** en **peters/meters** om de zorg op te nemen van een deelterrein van leerbegeleiding: werkgroep differentiatie, werkgroep hoogbegaafdheid, werkgroep samen over de drempel, meter doelgericht observeren in de kleuterschool, meter pestactieplan, meter buitenspeelboxen kleuterschool, peter leren leren, verantwoordelijken leerlingenparlement, ...
- **MDO's** richten zich vooral op het bespreken van die kinderen die op een LVS-test uitvallen. Het onderscheid tussen MDO, filteroverleg en ander overleg met de zorgcoördinator is niet altijd even duidelijk. Bedoeling is dat zorgcoördinator tussen elke fase een filteroverleg organiseert.
- De **coördinator zorgcoördinatoren**, werkzaam op niveau van de scholengemeenschap, ondersteunt vraaggestuurd, geeft advies op logopedisch vlak en brengt drie keer per jaar de zorgcoördinatoren samen.
- De school organiseert **overgangsgesprekken** waarbij leerlingen besproken worden voor de overdracht naar de volgende klasgroep.
- De school beschikt over een **GOK-plan** dat ze uitwerkte rond de cluster taalvaardigheid. Het GOK-beleid is procesgericht uitgewerkt maar een aantal stappen zijn iets te sterk gestuurd door een kerngroep en konden een hogere teambetrokkenheid krijgen. De evaluatie situeerde zich eerder op het actie- dan wel het doelenniveau. Naar de toekomst toe wil de school verder werk maken van het toepassen van sticordi-maatregelen.
- Testen worden gebruikt op individueel én groepsniveau en gevolgd door foutenanalyses. Er zijn stappenplannen voor de aanpak van problemen zoals het document 'stappenplannen voor kleuters' maar ook voor Nederlands en wiskunde in het lager onderwijs gevolgd door remediëring. Sommige kinderen hebben een zorgmap, anderen een bolleboosmap.
- Zowel de kinderen die specifieke ondersteuning krijgen als een materialenlijst voor gericht differentiëren en remediëren zijn overzichtelijk opgesteld.
- Er circuleren minimaal drie verschillende documenten die alle benoemd worden als **handelingsplannen** maar waarbij het niet steeds gaat over een vooraf geplande doelmatige aanpak.
- Op school lopen heel wat **lovenswaardige initiatieven**: werken rond gevoelens, huiswerkbek, stappenplannen voor aanpakgedrag bij problemen of taken, ondersteunende kaders op de bank voor wie er nood aan heeft, ...

4.5 Evaluatie

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De nieuwe directeur slaagde erin om op korte termijn de nodige veranderingsprocessen in te voeren en de waardering van het team te winnen. De koers is uitgezet en de verbondenheid binnen het team is groot.
- De directeur zet vooral in op het aanwenden van de sterktes van de teamleden ten gunste van de school als geheel. Deze humane, motiverende aanpak wordt nog weinig aangevuld met het uitoefenen van gerichte druk en het vastleggen van concrete afspraken waar nodig.
- De prioriteiten worden op een gefaseerde wijze ingevoerd. Het geheel oogt overzichtelijk maar opvallend is wel het grote aantal prioriteiten dat zich momenteel in de actiefase bevindt. Dit is te verklaren vanuit de inhaalbeweging die nodig was en de langetermijnplanning laat zien dat het aantal prioriteiten op termijn afneemt. De prioriteiten zouden in de toekomst meer kunnen starten vanuit een brede zelfevaluatie met betrokkenheid van het team en een concretere vertaling krijgen naar doelen en acties.
- De school beschikt over een delegatieplan waarbij zij werkgroepen, peters/meters en verantwoordelijken inschakelde om het werk te verdelen en het engagement van elkeen zo hoog mogelijk te krijgen.
- De directeur doet klasbezoeken waarbij een positieve benadering overheerst. Het is belangrijk dat deze klasbezoeken zich verder uitbreiden naar het gehele schoolteam.
- De recente 360°-bevraging zorgde voor een betrokkenheid van heel wat belanghebbenden (kinderen, leerkrachten en ouders) en is kwaliteitsvol uitgevoerd waardoor ze heel wat nuttige informatie oplevert.
- Het outputbeleid van de school is realistisch én functioneel. De verkregen gegevens worden ook op schoolniveau benut.
- Er zijn geïndividualiseerde functiebeschrijvingen en de directeur is bezig met het uitvoeren van functioneringsgesprekken waarna de evaluatiegesprekken zullen volgen.
- In de schoolontwikkeling worden een aantal sterke punten (klasorganisatie, geïntegreerd en ervaringsgericht werken, klasblogs, ...) van de kleuterafdeling nog onvoldoende benut binnen de organisatie (werkgroepen, nascholingen, ...).

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de krachtige speel- en ontwikkelingsomgeving in de kleuterafdeling
- de geïntegreerde en werkelijkheidsgerichte benadering in de kleuterafdeling
- de natuurlijke wijze waarop de kleuterleidsters taal ontlokken
- de aandacht voor woordenschat en ontluikende geletterdheid

- het brede aanbod aan en het functioneel gebruik van kalenders in de kleuterafdeling
- de levendige aanwezigheid van de thema's in de klassen van de kleuterafdeling
- de garanties betreffende het brede aanbod en de verticale samenhang in beide afdelingen
- de vele initiatieven op schoolniveau rond lezen
- de aandacht voor activerende werk- en groeiperingsvormen en het invoegen van uitstappen tijdens wereldoriëntatie in de lagere afdeling

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de centrale plek die de zorgwerking krijgt binnen de algehele schoolwerking
- de structurering van de zorg door het zorgcontinuüm, overlegmomenten en aansluitende ondersteuning door klas- en zorgleerkrachten
- de uitwerking van de verschillende zorgniveaus en het opnemen van de eerstelijnszorg door de leerkrachten
- de starterskit voor nieuwe leerkrachten en de hospiteerbeurten om te leren van elkaar
- de stimulansen tot het volgen van nascholingen gelinkt aan schoolprioriteiten en de rollen die teamleden vervullen op schoolniveau

Wat betreft het algemeen beleid:

- de tastbare, gewaardeerde en strategische aanpak van de directeur
- de gefaseerde aanpak mét engagement van het voltallige team van de vooropgestelde veranderingen
- het organiseren van klasbezoeken als middel tot ontwikkeling op individueel en organisatieniveau
- de kwaliteitsvolle bevraging van verschillende belanghebbenden
- het functionele outputbeleid
- het doordacht benutten van motivatie en sterktes van het schoolteam

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het vroege en overdadige beklemtonen van het schoolse werk
- het geringe aandeel van mondelinge taalvaardigheid en functioneel taalgebruik in het algemeen in de lagere afdeling
- het beperkte aantal lestijden die de lagere afdeling inroostert voor wereldoriëntatie
- het zelden voorkomen van een meer geïntegreerde benadering van wereldoriëntatie
- de eenzijdige invulling van de evaluatie van wereldoriëntatie
- de overwegend leerkrachtgestuurde aanpak van wereldoriëntatie

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- het binnensluipen van het 'deficitdenken' door evaluatiewijzen en hierop aansluitende remediëringspraktijken
- de beperkte aandacht voor zelfevaluatie als middel voor persoonlijke ontwikkeling
- een concrete, doelgerichte en planmatig uitgewerkte aanpak van problemen bij kinderen heeft groeikansen
- het gericht versterken van leerkrachtvaardigheden binnen het zorgbeleid komt minder sterk op de voorgrond

Wat betreft het algemeen beleid:

- prioriteiten zijn overdadig aanwezig en niet altijd even concreet en doelgericht uitgewerkt
- de samenhang tussen de geselecteerde prioriteiten en een brede zelfevaluatie met betrokkenheid van (een representatief deel van) het schoolteam kan sterker
- de ontwikkeling van leerkrachten krijgt vooral een positieve benadering maar resulteert minder in concrete, opvolgbare afspraken
- de knowhow in de kleuterafdeling wordt nog onvoldoende gebruikt als hefboom voor schoolontwikkeling

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jan Devos

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: